

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL CANTEMIR

DECIZIE

nr.04/

or. Cantemir

**PROIECT
din 15.06.2026**

**Cu privire la activitatea Instituțiilor Medico-Sanitare Publice
Centrele de Sănătate din raionul Cantemir în anul 2025**

În temeiul art. 43 (2) Legea privind administrația publică locală nr. 436 /2006, Legii ocrotirii sănătății nr 411/1995, Legii cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 593/2002, Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr.1387/2007 „Cu privire la aprobarea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală”, ordinului Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr.404/2007 „Cu privire la delimitarea juridică a asistenței medicale primare la nivel raional” Legii cu privire la actele normative nr.100/2017, examinând avizele comisiei consultative de specialitate finanțe, buget, economie și relații transfrontaliere, comisiei consultative de specialitate drept, disciplină și culte, comisiei consultative de specialitate agricultură, industrie, construcție, amenajarea teritoriului și protecția mediului, comisiei consultative de specialitate probleme sociale: învățământ, cultură, turism, protecție socială, sănătate publică, muncă și sport, Consiliul raional Cantemir,

DECIDE:

01. Se ia act de Raportul privind activitatea în anul 2025 a IMSP Centrele de Sănătate din raionul Cantemir, prezentat de către dna Olga Hîțu, șefă IMSP Centrul de Sănătate Cantemir (se anexează).
02. Conducătorii Instituțiilor Medico-Sanitare publice Centrele de Sănătate din raion vor acorda atenție prioritară:
 - a) asigurării accesului echitabil la servicii de sănătate de calitate și cost eficient prin susținerea și promovarea intervențiilor de prevenție, protecție și promovarea sănătății;
 - b) îmbunătățirii managementului serviciilor de ocrotire a sănătății populației prin oferirea calitativă a serviciilor de asistență medicală primară obligatorie și gestionarea transparentă a surselor financiare ale instituțiilor medico-sanitare publice de sănătate în vederea asigurării condițiilor necesare implementării obiectivelor trasate în Politica Națională de Sănătate:
 - 1) promovării sănătății și prevenirea maladiilor;

- 2) controlul bolilor cronice necontagioase;
- 3) controlul maladiilor contagioase;
- 4) ameliorarea sănătății mamei și copilului;
- 5) diminuarea invalidității primare a populației în vârstă aptă de muncă;
- 6) întreprinderea măsurilor în scopul micșorării în continuu a mortalității infantile și mortalității în vârstă aptă de muncă la domiciliu;
- 7) obținerea indicatorilor progresivi în sănătate pentru populația din raionul Cantemir.

03. Se pune în sarcina șefilor Centrelor de Sănătate să întreprindă măsuri manageriale concrete întru pregătirea la nivelul corespunzător a instituțiilor pentru procesul de evaluare și acreditare de către Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate.

04. Decizia se plasează pe panoul informativ, se publică pe pagina web a Consiliului Raional și în Registrul de stat al Actelor Locale în termen de 10 zile.

05. Responsabil de monitorizarea executării prezentei decizii se desemnează vicepreședintele raionului, responsabil de domeniul social.

06. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina comisiei consultative de specialitate drept, disciplină și culte, comisiei consultative de specialitate probleme sociale: învățământ, cultură, turism, protecție socială, sănătate publică, muncă și sport.

07. Decizia poate fi contestată la Judecătoria Cahul, sediul Cantemir (or. Cantemir, str. Nicolae Testemițanu, 2) în termen de 30 de zile de la data comunicării potrivit prevederilor Codului Administrativ nr. 116/2018.

Președintele ședinței

Inițiatorul proiectului de decizie

Pavel CULICOVSCHI

Președintele raionului

Coordonat: Vicepreședinte al raionului

Dumitru MURANEVICI

Elaborat: șefă IMSP CS Cantemir

Olga HÎȚU

Avizat la legalitate:

Aliona ENACHI

Șefă serviciu juridic

Avizat:

Secretară a consiliului raional

Ludmila ȚURCANU

R A P O R T U L

privind activitatea în anul 2025 a IMSP Centrele de Sănătate din raionul Cantemir

Direcțiile prioritare de activitate ale Instituției Medico - Sanitare Publice Centrul de Sănătate Cantemir

Perspectivile de activitate ale IMSP CS Cantemir în anul 2025 au fost axate pe menținerea și îmbunătățirea continuă a stării de sănătate a populației prin asigurarea accesului echitabil la servicii de sănătate de calitate și cost-eficiente, prin susținerea și promovarea intervențiilor de prevenție, protecție și promovare a sănătății :

- Îmbunătățirea dirijării sistemului de sănătate în vederea asigurării condițiilor necesare implementării obiectivelor trasate în Politica Națională de Sănătate.
- Elaborarea politicilor în continuare privind includerea populației neasigurate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală.
- Realizarea ameliorării durabile a stării sănătății populației în cadrul unui parteneriat efectiv al tuturor instituțiilor societății de diferite niveluri.

Scopul activității IMSP Centrul de Sănătate Cantemir

Crearea condițiilor optime pentru realizarea maximă a potențialului de sănătate al fiecărui individ pe parcursul întregii vieți și atingerea unor standarde adecvate de calitate a vieții populației.

Obiective generale ale activității IMSP Centrul de Sănătate Cantemir

- Majorarea speranței de viață la naștere și sporirea duratei de viață sănătoasă;
- Asigurarea calității vieții și reducerea diferențelor în termeni de sănătate pentru toate grupurile sociale;
- Consolidarea parteneriatului inter-sectorial vizînd fortificarea sănătății populației;
- Sporirea responsabilității individului pentru propria sănătate.

Obiecte specifice ale activității IMSP Centrul de Sănătate Cantemir

- Asigurarea securității sociale a populației;
- Promovarea sănătății și prevenirea maladiilor;
- Asigurarea unui început sănătos în viață;
- Menținerea sănătății tinerii generații;
- Fortificarea sănătății vîrstnicilor;
- Controlul bolilor cronice necontagioase;
- Crearea un mediu ambiant sănătos și sigur;
- Alimentarea rațională și activitatea fizică sporită;
- Formarea unei societăți fără tutun, alcool și droguri;
- Garantarea vieții fără violență și traume;
- Asigurarea condițiilor pentru ameliorarea sănătății mintale;
- Controlul maladiilor contagioase;
- Obținerea de noi performanțe în sistemul de ocrotire a sănătății
- Aplicarea politicilor publice de dezvoltare a sistemului de sănătate;
- Planificarea și realizarea reformelor sectorului de sănătate pentru asigurarea celui mai înalt nivel de concordanță a sistemului de sănătate în raport cu necesitățile, preferințele și așteptările adecvate ale populației, în special din grupurile socialmente vulnerabile;
- Recunoașterea și respectarea drepturilor și responsabilitățile populației, în special din grupurile socialmente vulnerabile cu privire la sănătate;

- Acordarea atenției adecvate necesităților populației, cu realizarea continuă a programelor teritoriale ce țin de promovarea principiilor de asistență medicală păturilor social vulnerabile, patologiei oncologice, tuberculozei, patologiei psihice, endocrinologice, dermatovenerologice, etc.;
- Optimizarea rețelei instituțiilor medico-sanitare, perfecționarea managementului financiar a ramurii ocrotirii sănătății;
- Sporirea calității și securității serviciilor medicale prin modernizarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor medico-sanitare, fortificarea infrastructurii, dotarea adecvată cu echipament și medicamente;
- Dezvoltarea și implementarea instrumentelor de asigurare și control al calității serviciilor medicale;
- Asigurarea accesului tuturor cetățenilor raionului la serviciile medicale și farmaceutice de calitate, sporirea rolului și autorității AMP în sistemul național de sănătate;
- Fortificarea în continuare a asistenței medicale primare și promovarea profilaxiei maladiilor;
- Perfectarea tehnologiilor de tratament la etapa de ambulator : tratament epizodic în staționare de zi, Săli de tratamente, cabinete de proceduri și la domiciliu, îngrijirilor la domiciliu, majorarea accesului populației la medicamente;
- Asigurarea stabilității sanitaro – epidemiologice și promovarea modului sănătos de viață;
- Diminuarea invalidității primare a populației în vîrsta aptă de muncă și a copiilor sub 18 ani;
- Sporirea calității și securității serviciilor medicale acordate femeii și copilului;
- Implementarea metodelor noi de instruire continuă a specialiștilor din sistem în scopul perfecționării nivelului profesional și asigurării calității serviciilor medicale prestate populației;
- Perfectarea continuă a sistemului informațional prin înzestrarea adecvată a rețelei unice informaționale de sănătate;
- Planificarea resurselor și valorificarea investițiilor în sistemul de sănătate și contribuirea la intensificarea investițiilor în sectoarele care influențează sănătatea, în baza dovezilor;
- Asigurarea transparenței și responsabilitate în activitatea sistemului de sănătate în vederea realizării rezultatelor măsurabile, precum și în executarea bugetului instituțiilor din subordine, și performanța realizată;
- Profesionalism, competență, responsabilitate, educație continuă, spirit de echipă și disciplină de muncă;
- Sporirea nivelului de competență profesională a cadrelor medicale.
- Asigurarea accesibilității populației la serviciile calitative de asistență medicală;
- Ameliorarea sănătății mamei și copilului;
- Prevenirea maladiilor cronice, non-infecțioase și promovarea sănătății;
- Continuarea implementării Programelor Naționale, în special, a tuberculozei, infecției HIV/SIDA, maladiilor sexual transmisibile și abuzului de droguri;
- Optimizarea mediului pentru o sănătate mai bună;

“Dreptul de a se bucura de cel mai înalt standard realizabil de sănătate este un drept fundamental al fiecărei ființe umane”, (Constituția OMS).

ANALIZA ACTIVITĂȚII IMSP CENTRELE DE SĂNĂTATE din RAIONUL CANTEMIR PE ANUL 2025

În cadrul Centrului de Sănătate Cantemir activează : 12 Oficii ale Medicilor de Familie și 5 Oficii de Sănătate, conform Nomenclatorului din ordinul Ministerului Sănătății nr. 1583 din 30.12.2013 „Cu privire la aprobarea Nomenclatorului Instituțiilor Medico–Sanitare Publice de Asistență Medicală Primară la nivel de Raion”

Nr.	Codul instituției	Unitatea administrativ teritorială	IMSP persoana juridică	Instituție medicală fără personalitate juridica	Subdiviziune a instituției medicale cu/fără personalitate juridica	Localitatea deservită
129.	1305	Cantemir	IMSP		CS Cantemir	or.

130.	1324	Cantemir	IMSP CS Cantemir		OMF Cania	Cania
131.	1310	Cantemir	IMSP CS		OMF Antonești	Antonești
132.	1311	Cantemir	IMSP CS		OS Leca	Leca
133.	1312	Cantemir	IMSP CS		OMF Toceni	Toceni
134.	2756	Cantemir	IMSP CS		OS Vîlcele	Vîlcele
135.	1342	Cantemir	IMSP CS		OMF Cîrpești	Cîrpești
136.	1385	Cantemir	IMSP CS		OMF Stoianovca	Stoianovca
137.	1328	Cantemir	IMSP CS		OMF Porumbesti	Porumbesti
138.	3012	Cantemir	IMSP CS		OMF Plopi	Plopi
139.	3013	Cantemir	IMSP CS		OS Hîrtop	Hîrtop
140.	3014	Cantemir	IMSP CS		OS Taraclia	Taraclia
141.	1383	Cantemir	IMSP CS		OMF Țiganca	Țiganca
142.	1359	Cantemir	IMSP CS		OMF Lărguța	Lărguța
143.	1379	Cantemir	IMSP CS		OMF Lingura	Lingura
144.	1378	Cantemir	IMSP CS		OS Crăciun	Crăciun
145.	1368	Cantemir	IMSP CS		OMF Pleșeni	Pleșeni
146.	1369	Cantemir	IMSP CS		OMF Hănăseni	Hănăseni

Resurse umane AMP CS Cantemir :

- În anul 2025 au activat medici total 19 (4 psihologi), inclusiv 9 medici de familie (1- în concediul de maternitate), cu 14,00 funcții ocupate ceea ce constituie 87,5% din necesitatea de medici de familie, statele pentru medici de familie fiind programate 16,0.
- Din 9 medici de familie după gradul de calificare s-au repartizat :
 - 5 - categoria superioară
 - 4 - categoria I
 - 0 - categoria II
 - 0 - fara categorie
- Numărul personalului medical mediu este de 44 asistenți, inclusiv asistenți ai medicului de familie - 30 persoane sau 32,25 – funcții ocupate, statele fiind programate la 35,75 asistenți medicali de familie, ceea ce constituie 90,20% din necesitatea de asistenți medicali de familie. Din 30 asistenți de familie se repartizează după categoria de calificare :
 - 25 - categoria superioară;
 - 1 - categoria I;
 - 2 - categoria II;
 - 2 - fara categorie.

Centrul de Sănătate Baimaclia, deservește 8941 populație, are în componență 6 OMF și 5 OS.

- **OMF Coștangalia**
- **OMF Țărăncuța**
- **OMF Chioselia**
- **OMF Cîșla**
- **OMF Enichioi**
- **OMF Cîietu**
- **OS Dimitrova**
- **OS Acui**
- **OS Suhat**
- **OS Țolica**
- **OS Bobocica**

Resursele umane AMP CS Baimaclia :

CS Baimaclia	State	Ocupate	Persoane fizice	% de ocupare
Medici de familie	5,25	5,0	3	95,23%
Asistenți medicali de familie	15,0	12,75	14	85,0%

Centrul de Sănătate Cociulia, deservește 9321 populație, are în componență 5 OMF și 1 OS.

- **Oficiul Medicului de Familie Capaclia**
- **Oficiul Medicului de Familie Haragîș**
- **Oficiul Medicului de Familie Vișniovca**
- **Oficiul Medicului de Familie Șamalia**
- **Oficiul Medicului de Familie Sadîc**
- **Oficiul de Sănătate Taraclia**

Resursele umane AMP CS Cociulia :

CS Cociulia	State	Ocupate	Persoane fizice	% de ocupare
Medici de familie	6,25	3,0	1	48,0%
Asistenți medicali de familie	13,25	13,25	13	100%

Centrul de Sănătate Ciobalaccia, deservește 4485 populație, are în componență 1 OMF și 1 OS.

- **Oficiul Medicului de Familie Tartaul**
- **Oficiul de Sănătate Flocoasa**

Resursele umane AMP CS Ciobalaccia:

CS Ciobalaccia	State	Ocupate	Persoane fizice	% de ocupare
Medici de familie	2,0	0,5	0	25%
Asistenți medicali de familie	6,0	6,0	6	100%

Centrul de Sănătate Gotești, deservește 5013 populație, are în componență 1 OMF și 2 OS.

- **OMF Ghioltosu**
- **OS Constantinovca**
- **OS Flămînda**

Resursele umane AMP CS Gotești:

CS Gotești	State	Ocupate	Persoane fizice	% de ocupare
Medici de familie	2,75	2,0	1	72,72%
Asistenți medicali de familie	8,25	8,25	9	100%

PRIORITĂȚI ÎN DOMENIUL RESURSE UMANE AMP CANTEMIR

- Îmbunătățirea performanței în generarea resurselor umane : planificare și pregătirea specialiștilor;
- Gestionarea eficientă a resurselor umane : Sistem Informațional funcțional și acoperirea necesităților reale în resurse umane;
- Reținerea personalului medical în țară: motivația financiară și non-financiară;
- Sporirea prestigiului lucrătorului medical;
- Îmbunătățirea educației medicale continue.

Mișcarea populației deservită AMP Cantemir :

În anul 2023 s-a deservit populație în număr de 25203 persoane, inclusiv 4803 persoane populație urbană și 20400 persoane populație rurală. Pe raion în anul 2023 s-a deservit populația în număr de 53515 persoane.

În anul 2024 s-a deservit populație în număr de 24950 persoane, inclusiv 4741 persoane populație urbană și 20209 persoane populație rurală. Pe raion în anul 2024 s-a deservit populația în număr de 52710 persoane.

În anul 2025 s-a deservit populație în număr de 24464 persoane, inclusiv 4785 persoane populație urbană și 19679 persoane populație rurală. Pe raion în anul 2025 s-a deservit populația în număr de 51754 persoane.

În anul 2023 au fost deserviți 4429 copii pînă la 17 ani, 11 luni și 29 de zile

Pe raion în anul 2023 au fost deserviți 10145 copii.

În anul 2024 au fost deserviți 4376 copii pînă la 17 ani, 11 luni și 29 de zile. Pe raion în anul 2024 au fost deserviți 9623 copii.

În anul 2025 au fost deserviți 4211 copii pînă la 17 ani, 11 luni și 29 de zile. Pe raion în anul 2025 au fost deserviți 9247 copii.

În anul 2023 au fost deserviți 143 copii pînă la 1 an cu 18 copii mai puțini comparativ cu anul 2022, cînd au fost deserviți 161 copii.

În anul 2023 deservirea populației mature este de 20774 persoane, în creștere cu 266 persoane față de anul 2022.

În anul 2024 au fost deserviți 125 copii pînă la 1 an cu 18 copii mai puțini comparativ cu anul 2023, cînd au fost deserviți 143 copii.

În anul 2024 deservirea populației mature este de 20574 persoane, în scădere cu 200 persoane față de anul 2023.

În anul 2025 au fost deserviți 117 copii pînă la 1 an cu 88 copii mai puțini comparativ cu anul 2024, cînd au fost deserviți 125 copii.

În anul 2025 deservirea populației mature este de 20253 persoane, în scădere cu 321 persoane față de anul 2024.

Inclusiv :

	2023	2024	2025	Raion 2023	Raion 2024	Raion 2025
persoane în vîrsta aptă de muncă	16230	16503	15986	35031	35294	33789
pensionari	4584	4902	4808	10059	10192	10142
invalidi	947	979	1060	2204	2176	2249

Natalitatea :

Comparativ cu anii precedenți se observă o scădere drastică a natalității, în anul 2024 s-au născut 140 copii constituind 5,6‰ iar pe raion s-au născut 316 copii, fiind 6,0‰.

La fel ca în anul 2024 se observă o scădere a natalității, în anul 2025 s-au născut 127 copii, constituind 5,2‰ iar pe raion s-au născut 280 copii, fiind 5,4‰.

Mortalitatea Generală :

În anul 2025 mortalitatea generală este în scădere față de anul 2024 și constituie 213 cazuri, cu 25 de cazuri mai puțin, ceea ce constituie 8,7‰.

În anul 2024 la mortalitate se observă o creștere a cazurilor de deces față de anii precedenți și constituie 238 cazuri, cu 22 cazuri mai puține față de anul 2023, ceea ce constituie 9,5‰.

În anul 2023 la mortalitate se observă o creștere a cazurilor de deces față de anii precedenți și constituie 260 cazuri, cu 25 cazuri mai multe față de anul 2022, ceea ce constituie 10,3‰. În anul 2024 mortalitatea pe raion la 100000 locuitori este de 10,3‰, adică 545 cazuri de deces

În anul 2023 mortalitatea pe raion la 100000 locuitori este de 10,1‰, adică 539 cazuri de deces.

Sporul natural :

CS Cantemir	2023	2024	2025	Pe raion 2023	Pe raion 2024	Pe raion 2025	Pe Republică 2023	Pe republică 2024
Sporul natural	-4,1	-3,9	-3,5	-4,0	-4,3	-4,1	-4,0	-4,0

Mortalitatea infantilă :

În anul 2025 cazuri de mortalitate infantilă în cadrul IMSP CS Cantemir nu s-au înregistrat, pe raion în anul 2025, s-au înregistrat 5 cazuri, constituind 17,9 ‰.

În anul 2024 cazuri de mortalitate infantilă în cadrul IMSP CS Cantemir s-au înregistrat 1 caz, ce constituie 7,1‰, pe raion în anul 2024 constituind 3,2 ‰.

În anul 2023 cazuri de mortalitate infantilă în cadrul IMSP CS Cantemir s-au înregistrat 3 cazuri, ce constituie 19,4‰, pe raion în anul 2023 constituind 12,2 ‰.

Durata medie a vieții:

În anul 2025	În anul 2024	În anul 2023
Bărbați – 65,5	Bărbați – 66,2	Bărbați – 64,6
Femei – 70,8	Femei – 71,5	Femei – 72,6
Total – 68,8	Total – 68,6	Total – 68,1

Structura mortalității generale :

În anul 2025 au decedat 213 persoane cu 25 persoane mai puțin față de anul 2024.

În anul 2024 au decedat 238 persoane, cu 22 persoane mai puțin față de anul 2023.

În anul 2023 au decedat 260 persoane cu 25 persoane mai mult față de anul 2022. La fel și cifra deceselor pe raion a fost în creștere, dacă în anul 2019 pe raion au decedat 613 persoane, atunci în 2020 au decedat 615 persoane.

	2025	2024	2023	Pe raion 2023	Pe raion 2024	Pe raion 2025
Vîrstă aptă de muncă	46	58	75	145	143	124

După unitățile nozologice :

1. **Tumorile** - În anul 2025 din cauza tumorilor au decedat 51 persoane cu 16 persoane mai mult față de anul 2024 (vîrstă aptă de muncă 12 persoane), circa 208,5

În anul 2024 din cauza tumorilor au decedat 35 de persoane cu 19 persoane mai puțin față de anul trecut (vîrstă aptă de muncă 10 persoane), circa 140,3.

În anul 2023 din cauza tumorilor au decedat 54 de persoane cu 14 persoane mai mult față de anul trecut (vîrstă aptă de muncă 19 persoane), circa 214,3. Pe raion din cauza tumorilor în anul 2023 au decedat 96 persoane, circa 179,4‰ la 100000 locuitori. Pe republică în anul 2023 circa 242,5‰ la 100000 locuitori. Pe raion din cauza tumorilor în anul 2024 au decedat 81 persoane, circa 153,7‰ la 100000 locuitori. Pe republică în anul 2023 circa 242,5‰ la 100000 locuitori.

Bolile aparatului circulator – În anul 2025 din cauza bolilor aparatului circulator s-au înregistrat 111 de decese cu 29 persoană mai puțin față de anul 2024, ceea ce contituie 453,7 ‰. Pe raion în anul 2025 au decedat 281 persoane sau 542,9‰ la 100 000 populație. Pe republică în anul 2024, 240,4 ‰ la 100 000 populație.

În anul 2024 din cauza bolilor aparatului circulator s-au înregistrat 140 de decese cu 1 persoană mai mult față de anul 2023, ceea ce contituie 561,1 ‰. Pe raion în anul 2024 au decedat 344 persoane sau 652,6‰ la 100 000 populație. Pe republică în anul 2023, 794,0 ‰ la 100 000 populație.

În anul 2023 din cauza bolilor aparatului circulator s-au înregistrat 139 de decese cu 17 persoane mai mult față de anul 2022, ceea ce contituie 551,5 ‰. Pe raion în anul 2023 au decedat 324 persoane sau 605,4‰ la 100 000 populație.

Traume, otrăviri – În anul 2025 numărul deceselor din cauza traumelor și otrăvirilor este de 13 cazuri fiind cu 6 cazuri mai puțin față de anul trecut (4 cazuri vîrstă aptă de muncă), ceea ce constituie 53,1‰.

În anul 2024 numărul deceselor din cauza traumelor și otrăvirilor este de 19 cazuri fiind cu 1 caz mai puțin față de anul trecut (13 cazuri vîrstă aptă de muncă), ceea ce constituie 76,1‰.

În anul 2023 numărul deceselor din cauza traumelor și otrăvirilor este de 20 de cazuri fiind cu 3 cazuri mai puțin față de anul trecut (12 cazuri vîrstă aptă de muncă), cea ce constituie 79,4‰.

Pe raion în anul 2025 au decedat 39 persoane (23 persoane cu vîrstă aptă de muncă), cca 75,4‰ la 100000 locuitori.

Pe raion în anul 2024 au decedat 40 persoane (27 persoane cu vîrstă aptă de muncă), cca 75,9‰ la 100000 locuitori.

Pe raion în anul 2023 au decedat 36 persoane (22 persoane cu vîrstă aptă de muncă), cca 67,3‰ la 100000 locuitori.

Bolile aparatului digestiv – În anul 2025 numărul deceselor din cauza bolilor aparatului digestiv constituie 26 persoane, cca 106,3‰ la 100000 locuitori, iar în vîrstă aptă de muncă – 11 persoane. Pe raion în anul 2025 au decedat 46 persoane din cauza bolilor aparatului digestiv, cca 88,9‰.

În anul 2024 numărul deceselor din cauza bolilor aparatului digestiv constituie 22 persoane, cca 88,2‰ la 100000 locuitori, iar în vîrstă aptă de muncă – 7 persoane. Pe raion în anul 2024 au decedat 43 persoane din cauza bolilor aparatului digestiv, cca 81,6‰.

Diverse - În anul 2023 sunt înregistrate 12 cazuri de deces din cauza bolilor diverse, ceea ce constituie 47,60‰ la 100000. Este în creștere numărul cazurilor de deces pe raion ceea ce constituie 14 persoane, cca 26,2 ‰ la 100000. În anul 2024 sunt înregistrate 7 cazuri de deces din cauza bolilor diverse, ceea ce constituie 28,1‰ la 100000. Este în creștere numărul cazurilor de deces pe raion ceea ce constituie 8 persoane, cca 15,2 ‰ la 100000.

În anul 2025 sunt înregistrate 5 cazuri de deces din cauza bolilor diverse, ceea ce constituie 20,4‰ la 100000. Este în creștere numărul cazurilor de deces pe raion ceea ce constituie 12 persoane, cca 23,2 ‰ la 100000.

Mortalitatea în vîrstă aptă de muncă :

În anul 2025 este în scădere mortalitatea în vîrstă aptă de muncă, unde s-au înregistrat 46 cazuri de deces, cu 12 cazuri mai puțin față de anul 2024. Pe raion în anul 2025 este în descreștere numărul cazurilor de deces fiind de 124 persoane în vîrstă aptă de muncă. Este în descreștere numărul deceselor la domiciliu fiind înregistrate 20 de cazuri cu 14 cazuri mai puțin față de anul 2024. Pe raion în anul 2025 la domiciliu au decedat 60 persoane.

În anul 2024 este în scădere mortalitatea în vîrstă aptă de muncă, unde s-au înregistrat 58 cazuri de deces, cu 17 cazuri mai puțin față de anul 2023. Pe raion în anul 2024 este în descreștere numărul cazurilor de deces fiind de 143 persoane în vîrstă aptă de muncă. Este în descreștere numărul deceselor la domiciliu fiind înregistrate 34 de cazuri cu 11 cazuri mai puțin față de anul 2023. Pe raion în anul 2024 la domiciliu au decedat 97 persoane.

În anul 2023 este în creștere mortalitatea în vîrstă aptă de muncă, unde s-au înregistrat 75 cazuri de deces, cu 4 cazuri mai mult față de anul 2022. Pe raion în anul 2023 este în descreștere numărul cazurilor de deces fiind de 145 persoane în vîrstă aptă de muncă. Este în creștere numărul deceselor la domiciliu fiind înregistrate 45 de cazuri cu 8 cazuri mai mult față de anul 2022. Pe raion la în anul 2023 la domiciliu au decedat 79 persoane.

Supuși necropsiei					
2023	2024	2025	Pe raion 2023	Pe raion 2024	Pe raion 2025
51	79	73	96	165	162

Structura mortalității în vîrstă aptă de muncă după nozologii :

În anul 2025 nu sunt schimbări privind numărul cazurilor de deces ale bolilor infecțioase, unde a decedat 1 persoană din cauza TBC, pe raion fiind înregistrate 2 persoane.

În anul 2024 este în descreștere numărul cazurilor de deces ale bolilor infecțioase, unde a decedat 1 persoană din cauza TBC, pe raion fiind înregistrate 3 persoane.

În anul 2023 este în descreștere numărul cazurilor de deces ale bolilor infecțioase, unde a decedat 1 persoană din cauza TBC, pe raion fiind înregistrate 3 persoane. În anul 2023 a decedat 1 persoană din cauza virului COVID-19, pe raion fiind înregistrat 1 caz. La fel este în creștere și numărul deceselor din cauza traumelor și a otrăvirilor în anul 2023 au fost înregistrate 12 cazuri.

În anul 2024 a decedat 1 persoană din cauza virului COVID-19, pe raion fiind înregistrat 1 caz. La fel este în creștere și numărul deceselor din cauza traumelor și a otrăvirilor în anul 2024 au fost înregistrate 12 cazuri.

	2023	2024	2025	Pe raion 2023	Pe raion 2024	Pe raion 2025
Bolile aparatului digestiv	10	7	11	24	17	24
Bolile aparatului circulator	20	19	14	46	56	42
Bolile aparatului respirator	6	4	2	9	9	4
Alte cazuri	5	4	2	5	5	5

Incidența și prevalența

În anul 2025 nu sunt schimbări a cazurilor bolnavilor de – caz nou, unde s-au înregistrat 4997 de cazuri.

În anul 2024 continuă descreșterea cazurilor bolnavilor de – caz nou, unde s-au înregistrat 4997 de cazuri.

În anul 2023 continuă descreșterea cazurilor bolnavilor de – caz nou, unde s-au înregistrat 5247 de cazuri. În anul 2023 pe raion sunt înregistrate 11955 cazuri. În anul 2024 pe raion sunt înregistrate 11484 cazuri.

Incidența la 10 000 locuitori caz nou :

Incidența în anul 2025	Incidența în anul 2024	Incidența în anul 2023	Pe raion 2023	Pe raion 2024	Pe raion 2025	Pe Republica 2023	Pe republică 2024
2042,6	2002,8	2081,9	2233,9	2178,7	2182,4	4023,5	3900,4

Incidența la 10 000 locuitori inclusiv adulti :

Incidența în anul 2025	Incidența în anul 2024	Incidența în anul 2023	Pe raion 2023	Pe raion 2024	Pe raion 2025	Pe Republica 2023	Pe Republică 2024
1657,5	1610,8	1709,3	1763,2	1698,0	1685,4	3006,4	2984,4

Incidența la 10 000 locuitori inclusiv copii:

Incidența în anul 2025	Incidența în anul 2024	Incidența în anul 2023	Pe raion 2023	Pe raion 2024	Pe raion 2025	Pe Republică 2023	Pe Republică 2024
3894,6	3846,0	3829,3	4314,8	4331,3	4467,4	7811,9	7373,1

Prevalența 10 000 locuitori :

În anul 2025 au crescut cazurile, înregistrate fiind 24541, iar prevalența 10031,5‰ (pe raion 54049 iar prevalența la 10000 locuitori este 10443,4‰), pe republică în anul 2024 constituie 12273,6‰.

În anul 2024 au crescut cazurile, înregistrate fiind 23788, iar prevalența 9534,3‰ (pe raion 53425 iar prevalența la 10000 locuitori este 10135,6‰), pe republică în anul 2023 constituie 11904,6‰. În anul 2023 au scăzut cazurile, înregistrate fiind 23541, iar prevalența 9340,6‰ (pe raion 53107 iar prevalența la 10000 locuitori este 9923,8‰), pe republică în anul 2022 constituie 11913,0‰.

Boli ale aparatului circulator – În anul 2025 numărul de boli ale aparatului circulator este în creștere fiind de 7205 cazuri, prevalența la 10000 locuitori constituie 2945,1 ‰, numărul cazurilor pe raion este de 16808, prevalența la 10000 locuitori cinstituie 3247,7 ‰

În anul 2024 numărul de boli ale aparatului circulator este în creștere fiind de 6483 cazuri, prevalența la 10000 locuitori constituie 2598,4 ‰, numărul cazurilor pe raion este de 16125, prevalența la 10000 locuitori cinstituie 3059,2 ‰

În anul 2023 numărul de boli ale aparatului circulator este în descreștere fiind de 6099 cazuri, prevalența la 10000 locuitori constituie 2419,9 ‰, numărul cazurilor pe raion este de 15803, prevalența la 10000 locuitori cinstituie 2953,0 ‰. În anul 2023 pe Republică prevalența la 10000 locuitori constituie 2979,3‰. În anul 2024 pe Republică prevalența la 10000 locuitori constituie 3080,9‰

Diabetul Zaharat – În anul 2025 diabetul zaharat este în creștere ajungând la 988 persoane, iar prevalența la 10000 constituie 403,9 ‰. Pe raion în anul 2025 numărul persoanelor este de 1922, prevalența la 10000 constituie 371,4‰. Pe republică prevalența la 10000 locuitori constituie 591,4 ‰.

În anul 2024 diabetul zaharat este în creștere ajungând la 945 persoane, iar prevalența la 10000 constituie 378,8 ‰. Pe raion în anul 2024 numărul persoanelor este de 1857, prevalența la 10000 constituie 352,3‰. Pe republică prevalența la 10000 locuitori constituie 554,0 ‰.

În anul 2023 diabetul zaharat este în creștere ajungând la 914 persoane, iar prevalența la 10000 constituie 362,7 ‰, pe raion în anul 2023 numărul persoanelor este de 1810, prevalența la 10000 constituie 338,2‰. Pe republică prevalența la 10000 locuitori constituie 518,1 ‰.

Bolile aparatului digestiv – În anul 2025 s-au înregistrat 428 cazuri noi ale bolilor aparatului digestiv, incidența constituie 174,9‰, iar cazurile totale fiind de 3926, prevalența la 10000 constituind 1604,8‰, pe raion numărul de cazuri noi fiind de 747 incidența la 10000 locuitori constituie 144,3‰, numărul de cazuri total fiind de 8413, prevalența la 10000 constituie 1625,6‰, iar pe republică prevalența la 10000 constituie 1091,4‰ și incidența 166,7‰ la 10000 locuitori.

În anul 2024 s-au înregistrat 462 cazuri noi ale bolilor aparatului digestiv, incidența constituie 185,2‰, iar cazurile totale fiind de 4003, prevalența la 10000 constituind 1604,4‰, pe raion numărul de cazuri noi fiind de 793 incidența la 10000 locuitori constituie 150,4‰, numărul de cazuri total fiind de 8631, prevalența la 10000 constituie 1637,4‰, iar pe republică prevalența la 10000 constituie 1063,4‰ și incidența 166,8‰ la 10000 locuitori.

În anul 2023 s-au înregistrat 444 cazuri noi ale bolilor aparatului digestiv, incidența constituie 176,2‰, iar cazurile totale fiind de 4147, prevalența la 10000 constituind 1645,4‰, pe raion numărul de cazuri noi fiind de 840 incidența la 10000 locuitori constituie 157,0‰, numărul de cazuri total fiind de 8826, prevalența la 10000 constituie 1649,3‰, iar pe republică prevalența la 10000 constituie 1050,7‰ și incidența 169,6‰ la 10000 locuitori.

Bolile aparatului respirator – În anul 2025 cazurile noi ale bolilor aparatului respirator fiind înregistrate 1467, incidența la 10000 locuitori constituie 599,7‰, iar prevalența este de 2460 cazuri ce constituie 1005,6‰ la 10000 locuitori. Pe raion au fost înregistrate 4093 de cazuri, incidența constituie 790,9 ‰ și prevalența au fost înregistrate 6226 cazuri, ceea ce constituie 1203,0‰. Pe republică incidența la 10000 constituie 1744,0‰, iar prevalența 2074,1‰ la 10000 locuitori.

În anul 2024 cazurile noi ale bolilor aparatului respirator fiind înregistrate 1471, incidența la 10000 locuitori constituie 589,6‰, iar prevalența este de 2412 cazuri ce constituie 966,7‰ la 10000 locuitori. Pe raion au fost înregistrate 4253 de cazuri, incidența constituie 806,9‰ și prevalența au fost înregistrate 6243 cazuri, ceea ce constituie 1184,4‰. Pe republică incidența la 10000 constituie 1891,1‰, iar prevalența 2204,7‰ la 10000 locuitori.

În anul 2023 cazurile noi ale bolilor aparatului respirator fiind înregistrate 1525, incidența la 10000 locuitori constituie 605,1‰, iar prevalența este de 2438 cazuri ce constituie 967,4‰ la 10000 locuitori. Pe raion au fost înregistrate 4444 de cazuri, incidența constituie 830,4‰ și prevalența au fost înregistrate 6338 cazuri, ceea ce constituie 1184,3‰. Pe republică incidența la 10000 constituie 1837,6‰, iar prevalența 2130,9‰ la 10000 locuitori.

Traume și otrăviri - La fel ca și în anii precedenți incidența cazurilor al traumelor și a otrăvirilor ramine în descreștere.

Pentru anul 2023 au fost înregistrate 211 cazuri cu o incidența de 837,2‰, dintre care adulți 151 cazuri incidența constituie 726,9‰, iar copii 60 cazuri incidența constituie 1354,7‰. Pe raion în anul 2023 numărul de cazuri de traume și otrăviri este de 535 de cazuri incidența constituie 999,7‰, pe republică incidența constituie 2754,7‰. Adulți – 383 cazuri, incidența fiind 877,6‰, pe republică incidența la adulți 2180,0‰. Copii – 152 cazuri, incidența fiind 1539,5‰, pe republică incidența la copii 4852,4‰.

Pentru anul 2024 au fost înregistrate 200 cazuri cu o incidența de 801,6‰, dintre care adulți 147 cazuri incidența constituie 714,5‰, iar copii 53 cazuri incidența constituie 1211,2‰. Pe raion în anul 2024 numărul de cazuri de traume și otrăviri este de 587 de cazuri incidența constituie 1113,6‰, pe republică incidența constituie 2858,8‰. Adulți – 424 cazuri, incidența fiind 984,1‰, pe republică incidența la adulți 2272,4‰. Copii – 163 cazuri, incidența fiind 1693,9‰, pe republică incidența la copii 5042,9‰.

				raion 2025	raion 2024	raion 2023	republică 2023	Republică 2024
Destinati	20574	20774	20508	43087	43642	43841		
Examinati	17345	18331	18102	37974	39295	39056		
%	84,3	88,2	88,3	88,1	90,0	89,1	88,2	88,6

2. **Masurarea TA (persoane peste 18 ani)**

	2025	2024	2023	Pe raion 2025	Pe raion 2024	Pe raion 2023	Pe republică 2023	Pe Republică 2024
Destinati	20574	20774	20508	43087	43642	43841		
Examinati	17376	18315	18304	38019	39279	39258		
%	84,5	88,2	89,2	88,2	90,0	89,5	88,4	81,0

3. **Colesterolul total (40-65ani)**

	2025	2024	2023	Pe raion 2025	Pe raion 2024	Pe raion 2023	Pe republică 2023	Pe republică 2024
Destinati	11291	11673	11371	23516	23115	23506		
Examinati	9265	9655	9328	18373	17686	18786		
%	82,1	82,7	82,0	78,1	76,5	79,9	70,9	70,0

4. **Examinați la diabetul zaharat :**

Glicemia (persoane peste 40 ani și din grupa de risc)

	2025	2024	2023	Pe raion 2025	Pe raion 2024	Pe raion 2023	Pe republică 2023	Pe Republică 2024
Destinati	11776	12100	11730	24281	23928	24218		
Examinati	10395	10455	9956	20243	19810	20288		
%	88,3	86,4	84,9	83,4	82,8	83,8	78,3	76,0

5. **Examinați la tumori maligne :**

-Examinarea pielii, cavității bucale, ganglioni limfatici, glanda tiroidă, glandele mamare.

	2025	2024	2023	Pe raion 2025	Pe raion 2024	Pe raion 2023	Pe republica 2023	Pe republică 2024
Destinati	20574	20774	20508	43087	43642	43841		
Examinati	17340	18449	18071	37248	39405	39025		
%	84,3	88,8	88,1	86,4	90,3	89,0	87,1%	88,3

Inclusiv:

-Testul citologic Babeș –Papanicolau (femei 25-64 ani și grupa de risc)

	2025	2024	2023	Pe raion 2025	Pe raion 2024	Pe raion 2023	Pe republică 2023	Pe republică 2024
Destinați	2273	2338	2309	4611	4885	4586		
Examinați	1515	1487	1439	2898	3035	2806		

%	66,6	63,6	62,3	62,8	62,1	61,2	59,4	60,1
---	------	------	------	------	------	------	------	------

În anul 2023 s-au depistat patologii precanceroase a colului uterin, prin examenul citologic 50 de cazuri, care au fost referite si tratate de specialist.

În anul 2024 s-au depistat patologii precanceroase a colului uterin, prin examenul citologic 38 de cazuri, care au fost referite si tratate de specialist.

În anul 2025 s-au depistat patologii precanceroase a colului uterin, prin examenul citologic 38 de cazuri, care au fost referite si tratate de specialist.

- Examinati la RMP destinati (IST – infectii sexual transmisibile)

	2025	2024	2023	Pe raion 2025	Pe raion 2024	Pe raion 2023	Pe republică 2023	Pe republică 2024
Destinati	2392	2161	2476	3725	3394	3753		
Examinati	2181	2063	2399	3351	3178	3506		
%	91,2	95,5	96,9	90,0	93,6	93,4	84,7	81,4

- Examinati la glaucom

	2025	2024	2023	Pe raion 2025	Pe raion 2024	Pe raion 2023	Pe republică 2023	Pe republică 2024
Destinati	5814	6190	6186	14232	13220	13751		
Examinati	4346	4628	4357	10141	10327	9440		
%	74,7	74,8	70,4	71,2	78,1	68,6	65,3	66,6

- Examinati la TBC:

- Radiografia cutiei toracice

	2025	2024	2023	Pe raion 2025	Pe raion 2024	Pe raion 2023	Pe republică 2023	Pe republică 2024
Destinati	3891	3426	3083	7542	7126	5408		
Examinati	3406	3300	2667	6323	5913	4828		
%	87,5	96,3	86,5	83,8	83,0	89,3	-	-

- Examinarea sputei la BAAR

	2025	2024	2023	Pe raion 2025	Pe raion 2024	Pe raion 2023	Pe republică 2023	Pe republică 2024
Destinati	188	150	177	491	677	469		
Examinati	188	148	142	272	239	226		
%	100,0	98,7	80,2	55,4	35,3	48,2	-	-

Activitatea laboratorului clinic al CS Cantemir :

În anul 2025 numărul investigațiilor de laborator constituie 124189.

În anul 2024 numărul investigațiilor de laborator constituie 109814.

În anul 2023 numărul investigațiilor de laborator constituie 136931.

Dintre care:

Denumirea investigației :	2023	2024	2025
Analiza generala a sîngelui	34242	20948	17661
Hematologice	37308	25170	27926
Biochimice	60166	56843	71002

Imunologice	5215	6853	7600
HIV-Sida	2050	2000	2200

Activitatea Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor :

În anul 2025 din numărul de 8840 de adolescenți și tineri cu vârsta cuprinsă între 10-24 ani, au beneficiat de serviciile Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor - 3308 persoane, printre care :

- Vizite primare la toți specialiștii – 717 persoane;
- Vizite repetate – 1765 persoane;
- Total consultații și intervenții – 1765 persoane;
- Social-vulnerabili/AEV –170 persoane;
- Activități instructiv metodice – 394;
- Materiale informative distribuite – 4041;
- Contraceptive oferite – 23172.

În anul 2024 din numărul de 9893 de adolescenți și tineri cu vârsta cuprinsă între 10-24 ani, au beneficiat de serviciile Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor - 3860 persoane, printre care :

- Vizite primare la toți specialiștii – 554 persoane;
- Vizite repetate – 1630 persoane;
- Total consultații și intervenții – 2971 persoane;
- Social-vulnerabili/AEV –141 persoane;
- Activități instructiv metodice – 460;
- Materiale informative distribuite – 2317;
- Contraceptive oferite – 10116.

În anul 2023 din numărul de 9893 de adolescenți și tineri cu vârsta cuprinsă între 10-24 ani, au beneficiat de serviciile Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor - 2844 persoane, printre care :

- Vizite primare la toți specialiștii – 371 persoane;
- Vizite repetate – 1095 persoane;
- Total consultații și intervenții – 2047 persoane;
- Social-vulnerabili/AEV –124 persoane;
- Activități instructiv metodice – 395;
- Materiale informative distribuite – 3439;
- Contraceptive oferite – 5302.

Asistența medicală a gravidelor la nivel de Asistență Medicală Primară din raionul Cantemir

În anul 2025 au fost luate la evidență - 117 gravide, inclusiv pînă la 12 săptămîni - 106, ceea ce constituie 90,6%. Pe raion în anul 2025 s-au luat la evidență 264 gravide, inclusiv pînă la 12 săptămîni 224, ceea ce constituie 84,8% pe republică procentul este de 84,7. Un impact major în atingerea unei cifre mai mari este migrația femeilor de vîrsta fertilă. Au terminat graviditatea la termen 124 femei din 129, iar pe raion au terminat graviditatea la termen 271 femei din 288.

În anul 2024 au fost luate la evidență 131 gravide, inclusiv pînă la 12 săptămîni 122, ceea ce constituie 93,1%. Pe raion în anul 2024 s-au luat la evidență 304 gravide, inclusiv pînă la 12 săptămîni 264, ceea ce constituie 86,8% pe republică procentul este de 85,3. Au terminat graviditatea la termen 110 femei din 128, iar pe raion au terminat graviditatea la termen 273 femei din 302.

În anul 2023 au fost luate la evidență 145 gravide, inclusiv pînă la 12 săptămîni 128, ceea ce constituie 88,3%. Pe raion în anul 2023 s-au luat la evidență 301 gravide, inclusiv pînă la 12 săptămîni 257, ceea ce constituie 85,4% pe republică procentul este de 84,0. Au terminat graviditatea la termen 136 femei din 158, iar pe raion au terminat graviditatea la termen 287 femei din 322.

Invaliditatea copiilor :

În anul 2025 au fost înregistrați 98 de copii invalizi, ceea ce constituie 23,3‰ la 1000 de copii. Pe raion au fost înregistrați 233 copii invalizi, ceea ce constituie 25,2‰ la 1000 de copii. Pe Republică constituie 23,6‰ la 1000 de copii.

În anul 2024 au fost înregistrați 86 de copii invalizi, ceea ce constituie 19,6‰ la 1000 de copii. Pe raion au fost înregistrați 208 copii invalizi, ceea ce constituie 21,6‰ la 1000 de copii. Pe Republică constituie 23,2‰ la 1000 de copii.

În anul 2023 au fost înregistrați 80 de copii invalizi, ceea ce constituie 18,1‰ la 1000 de copii. Pe raion au fost înregistrați 206 copii invalizi, ceea ce constituie 20,9‰ la 1000 de copii. Pe Republică constituie 21,8‰ la 1000 de copii.

Analiza activității Asistenței Medicale acordată Mamei și Copilului

Indicii	2023		2024		2025		Raion 2023		Raion 2024		Raion 2025	
	abs	‰	abs	‰	abs	‰	abs	‰	abs	‰	abs	‰
1. Natalitatea	155	6,2	140	5,6	127	5,2	328	6,1	316	6,0	280	5,4
2. Mortalitatea generală	260	10,3	238	9,5	213	8,7	539	10,1	545	10,3	493	9,5
3. Mortalitatea infantilă	3	19,4	1	7,1			4	12,2	1	3,2	5	17,9
4. Sporul natural	-	-4,1		-3,9		-3,5		-4,0		-4,3		-4,1
5. Mortalitatea perinatală	-	-		-			-	-		-	1	3,6

Mortalitatea infantilă în raionul Cantemir

Centrul de Sănătate Cantemir						
	2023		2024		2025	
	abs	‰	abs	‰	abs	‰
Mortalitate infantila	3	19,4	1	3,2	5	17,9
Mortalitatea perinatala	-	-	-	-	1	3,6
Mortalitate neonatala precoce	-	-	-	-	1	3,6

Asistența Medicală acordată Mamei și Copilului

	2023	2024	2025	Raion 2023	Raion 2024	Raion 2025
Populația totală în raionul Cantemir	25203	24950	24464	53515	52710	51754
Populația feminină	12453	12390	12237	25964	25200	25255
Populație vîrstă fertilă	6114	6160	5885	12601	12513	12144
Femei în grupa de risc fertilă :	474	449	450	922	888	894
- extragenitală	121	114	118	211	207	219
- socială	224	211	191	418	378	348
- obstetrică	129	124	141	311	303	327
Examine de :						
Medicul de familie	463 (97,7%)	426 (94,8%)	407 (90,4)	855 (92,7)	802 (90,3%)	788 (88,1)
Medicul obstetrician-ginecolog	417 (88,0)	382 (85,1%)	360 (80,0)	713 (77,3)	663 (74,7%)	601 (67,2)

Asistența Medicală acordată copiilor în CS Cantemir, pe raion :

	CS Cantemir 2023/2024/2025		Pe raion 2023/2024/2025	
	abs	%	abs	%
Copii 0-18 ani	2023=4429		2023=9873	

	2024=4376 2025=4211		2024=9623 2025=9247	
Copii 0-4 ani 11 luni 29 zile	2023=945 2024=877 2025=809		2023=2088 2024=1949 2025=1803	
Din ei sint cu :				
Mame celibatare	2023=9 2024=4 2025=9	2023=6,3 2024=3,2 2025=7,7	2023=24 2024=16 2025=18	2023=7,4 2024=5,2 2025=6,7
Abuz de alcool la mama	2023=1 2024=2 2025=3	2023=0,7 2024=1,6 2025=2,6	2023=7 2024=4 2025=7	2023=2,2 2024=1,3 2025=2,6
Conditii nefavorabile de trai	2023= 15 2024=8 2025=12	2023=10,5 2024=6,4 2025=10,3	2023= 38 2024=29 2025=29	2023=11,7 2024=9,4 2025=10,7
Familii numeroase	2023=30 2024=20 2025=33	2023=21,0 2024=16,0 2025=28,2	2023=80 2024=66 2025=78	2023=24,7 2024=21,4 2025=28,9
Anemii	2023=41 2024=38 2025=34	2023=28,7 2024=30,4 2025=29,1	2023=85 2024=70 2025=59	2023=26,2 2024=22,6 2025=21,8
Rahitism	2023=0 2024=0 2025=0	2023=0 2024=0 2025=0	2023=1 2024=1 2025=0	2023=0,3 2024=0,3 2025=0
Malnutritie	2023=6 2024=3 2025=4	2023=4,2 2024=2,4 2025=3,4	2023=14 2024=13 2025=10	2023=4,3 2024=4,2 2025=3,7

Alimentația naturală la copii:				
	12 luni 2025	12 luni 2024	12 luni 2023	
CS Cantemir	85(72,6%)	92 (73,6%)	99 (69,2%)	
Raion	189(70,0%)	229 (74,1%)	222 (68,5%)	

Alimentația artificială la copii:				
	12 luni 2025	12 luni 2024	12 luni 2023	
CS Cantemir	21(17,9%)	18 (14,4%)	23 (16,1%)	
Raion	48(17,8%)	43 (13,9%)	61 (18,8%)	

Alimentația mixtă la copii:				
	12 luni 2025	12 luni 2024	12 luni 2023	
CS Cantemir	11(9,4%)	15 (12,0%)	21 (14,7%)	
Raion	33(12,2%)	37 (12,0%)	41 (12,6%)	

Impedimentele, identificate în acordarea asistenței medicale mamei și copilului pe parcursul anului 2025

1. Responsabilitatea scazuta a unor familii/părinți față de sănătatea propriilor copii;
2. Dependența absolută a familiei de prestațiile și serviciile sociale oferite, lipsa altor surse de existență
3. Prezența în familii a factorilor de risc major, inclusiv abuz de alcool/droguri, violență în familie, abuz față de copii, neglijarea obligațiilor părintești etc.;
4. Lipsa spațiilor locative, a surselor sigure de venituri, precum și incapacitatea familiilor în stabilirea priorităților privind soluționarea problemelor identificate;
5. Instruirea insuficientă a părinților în vederea dezvoltării abilităților parentale;
6. Conștientizarea insuficientă a responsabilizării părinților privind educarea și dezvoltarea copiilor;
7. Identificarea și raportarea tuturor cazurilor de neglijare a copiilor mici pentru prevenirea deceselor acestora;
8. Conlucrarea insuficientă cu serviciile de tip familial (serviciul de asistență parentală profesionistă, casă de copii de tip familial), dezvoltarea serviciilor de plasament în regim de urgență a copiilor, cuplului mamă-copil aflați în situație de risc.
 1. Cunoștințe deseori insuficiente a membrilor echipei multidisciplinare la nivel APLI, privind aplicarea mecanismului de colaborare
 2. Lipsa criteriilor de apreciere a vulnerabilității familiilor;
 3. Lipsa unui mecanism sigur de ajutorare a copiilor din familii social dezavantajate;
 4. Lipsa deseori a informației referitor la migrația gravidelor și familiilor cu copii cu vârsta sub 5 ani din păturile vulnerabile;
 5. Percepția diferită a membrilor echipelor privind modalitățile de intervenție și soluționare a deficiențelor

Măsuri de ameliorare a situației :

1. Respectarea noilor Standarde de supraveghere a copiilor în condiții de ambulator, aprobate prin ordinul Ministerului Sănătății nr.1000 din 16.10.2012 și Ordinului MS N31 din ianuarie 2016 .
2. Instruirea continuă a membrilor echipelor multidisciplinare: asistenți sociali comunitari, medici de familie, asistențe medicale de familie;
3. Supravegherea individualizată a copiilor din grupul de risc, inclusiv prin implicarea activă a APL, a comunității și mobilizarea agenților economici în soluționarea problemelor medico-sociale ale familiilor cu copii în situație de risc;
4. Monitorizarea permanentă a gravidelor și a familiilor cu copii în situație de risc și care migrează.
5. Respectarea Protocoalelor Clinice Institutionale de specialitate.

Reieșind din cele relatate mai sus, consider necesar să menționez următoarele :

Activitatea Asistenței Medicale Primare în CS Cantemir a întâlnit o serie de provocări pe parcursul anului 2025:

- Îmbătrânirea populației raionului Cantemir.
- Tehnici medicale, care solicită utilizarea dispozitivelor medicale și a medicamentelor costisitoare.
- Creșterea permanentă a cererii de servicii medicale.
- Migrația populației și dezvoltarea socio-economică.
- Factorii comportamentali ai populației

- Povara sporită a maladiilor netransmisibile și a celor infecțioase.
- Factorii de mediu.
- Vacansia lucrătorilor medicali din instituție.
- Lipsa specialiștilor la nivelul Asistenței medicale Specializate de Ambulator.

PRIORITĂȚI ÎN PRESTAREA SERVICIILOR DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ PRIMARĂ ÎN RAIONUL CANTEMIR

- Asigurarea accesului la servicii medicale de calitate, în special pentru grupurile vulnerabile.
- Oferirea serviciilor medicale cost-eficiente pentru fiecare persoană, fiecare comunitate.
- Asigurarea accesului la servicii de calitate de reabilitare, paliative și la domiciliu.
- Diversificarea serviciilor de asistență medicală primară și celor specializate de ambulator.
- Asigurarea accesului populației la asistență medicală urgent.
- Reducerea mortalității premature și povara bolilor netransmisibile și transmisibile
- Reducerea inegalității în sănătate și asigurarea unei nivel înalt de bunăstare a populației din raioane.
- Îmbunătățirea comunicării și conlucrarea cu toate sectoarele: mediu, educație, cultură, ordine publică și situații excepționale, economie și finanțe etc.
- Fortificarea măsurilor de prevenire a bolilor, protecție și promovare a sănătății

In anul 2025 am obtinut unele reușite în activitate, și anume :

In asigurarea tehnico – materiala :

1. *A fost finisată reparația cabinetului de Kinetoterapie și dotarea lui cu echipament de reabilitare.*
2. *A fost dotat cabinetul de fizioterapie cu aparate performante de fizioterapie - ambele prin Proiecte de finanțare a CNAM, cu contribuția Consiliului Raional.*
3. *A fost efectuată reparația capitală la interior, fațada și acoperișul la Oficiul de Sănătate Flocoasa - prin proiect finanțat de CNAM cu contribuția Primăriei și a Centrului de Sănătate Ciobalaccia.*
4. *A fost reparat interiorul OMF Tartaul, rețeaua electrică internă, apă și canalizare și blocul sanitar prin proiect finanțat de CNAM cu contribuția Primăriei Tartaul și Centrul de Sănătate Ciobalaccia.*
5. *Reparația capitală a interiorului și fațada OMF Enichioi*
6. *Reparație capitală a interiorului OMF Cîietu*
7. *Blocul sanitar reparat capital în incinta CS Baimaclia*
8. *Reparații la OS Cîșla și conectarea la apeduct OMF Coștangalia, OS Țolica*
9. *Reparația capitală a acoperișului și interiorului CS Gotești proiect CNAM cu contribuția Primăriei*
10. *Reparația interiorului OMF Șamalia și OS Taraclia Proiect CNAM cu contribuția APL 1*
12. *OMF Sadic – a trecut la sistema de încălzire cu gaze*
- 13 *CS Cociulia – a procurat autoturism Dacia din surse proprii*

Au fost dotați medicii de familie și echipa sa cu :

Tensiometri digitale;

Pulsoximetri;

Glucometri;

Echipament individual de protecție;

2 aparate performante de laborator CS Baimaclia

In procesul curativ-diagnostic

-A scazut nr persoanelor decedate in raion in anul 2025 de la 545 la 493, sau cu 52 persoane

-A scazut nr persoanelor decedate in virsta apta de munca in anul 2025 de la 143 in 2024 la 124

- A scazut nr persoanelor decedate in virsta apta de munca la domiciliu de la 97 la 60 in 2025

MIGRAȚIA NATURALĂ (firească) A POPULAȚIEI

	Anual 2025						Anual 2024					
	<i>Nr. născuți 1000 populație</i>	<i>Nr. decedaților la 1000 populație</i>	<i>Spor natural</i>	<i>Mortalitatea infantilă</i>	<i>Decedați vîrsta aptă de muncă</i>	<i>Mortalitatea vîrsta aptă la domiciliu</i>	<i>Nr. născuți 1000 populație</i>	<i>Nr. decedaților la 1000 populație</i>	<i>Spor natural</i>	<i>Mortalitatea infantilă</i>	<i>Decedați vîrsta aptă de muncă</i>	<i>Mortalitatea vîrsta aptă la domiciliu</i>
Cantemir	127/5,2	213/8,7	-3,5		46/21,6	20/43,5	140/5,6	238/9,5	-3,5	1/7,1	58/24,4	34/58,6
Cociulia	56/6,2	97/10,8	-4,6	1/17,9	33/34,0	13/39,4	53/5,7	114/12,2	-6,5		33/29,0	27/81,8
Baimaclia	56/6,3	88/10,0	-3,7	4/71,4	25/28,4	17/68,0	64/7,2	83/9,3	-2,1		23/27,7	16/69,6
Gotești	17/3,4	54/10,8	-7,4		11/20,4	6/54,6	33/6,6	50/10,0	-3,4		13/26,0	9/69,2
Ciobalaccia	24/5,4	41/9,2	-3,8		9/21,9	4/44,4	26/5,8	60/13,4	-7,6		16/26,7	11/68,7
TOTAL	280/5,4	493/9,5	-4,1	5/19,9	124/25,2	60/48,4	316/6,0	545/10,3	-4,3	1/3,2	143/26,2	97/67,8

Durata medie a vietii Anual 2025

Durata medie a vietii Anual

2024

Barbati - 65,5

Femei - 70,8

Femei - 71,5

Total - 68,8

Barbati – 66,2

***Olga HÎȚU, șefă IMSP Centrul de Sănătate Cantemir,
Master în Managementul Sănătății Publice***